Η επίσκεψη των Μυροφόρων στον Τάφο, ο λαμπροφορεμένος άγγελος και η αναγγελία της Αναστάσεως (Θεοφάνους Κεραμέως)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 19 Απριλίου, 2014

Ομιλία στο β΄ Εωθινό Ευαγγέλιο

Η επίσκεψη των Μυροφόρων στον Τάφο (Μάρκ. ις' 2-4)

Όταν πλέον πέρασε η λύπη του Σαββάτου και ενεργήθηκε το μυστήριο της αναστάσεως και ο Ήλιος της δικαιοσύνης σαν από κάποιο ορίζοντα ανέτειλε, τότε η τριάδα των ιερών γυναικών που μετέφεραν τα αρώματα έφθασε στο ζωηφόρο μνήμα. «Και πολύ πρωί, την πρώτη ημέρα της εβδομάδας, έρχονται στο μνήμα, μόλις ανέτειλε ο ήλιος». Γιατί η Εύα, επειδή απατήθηκε κατά το δειλινό, εξορίζεται από τον τόπο της απολαύσεως (παράδεισο). Αντίθετα όμως, οι απόγονοί της σπεύδουν πολύ πρωί να μάθουν την αποκατάσταση της πρώτης μητέρας του ανθρώπινου γένους (Εύας), που έγινε μέσω της αναστάσεως.

Σπεύδουν λοιπόν, καθώς ανέτειλε ο ήλιος. Γιατί ο ήλιος σαν να ανέτειλε από τα κατώτερα μέρη της γης, δημιούργησε μια καινούργια ημέρα για τους ζωντανούς και τους νεκρούς. Και επειδή το αρχικό φως, που δημιουργήθηκε την πρώτη ημέρα της εβδομάδας, η αμαρτία το αμαύρωσε, την ίδια ακριβώς ημέρα αφού αναστήθηκε ο Κύριος, δημιούργησε μια παρατεταμένη πρωία. Πράγμα το οποίο, όπως εγώ νομίζω, ο ευαγγελιστής έχει φανερώσει με την έκφραση· «και πολύ πρωί». Γιατί με την ανάσταση του Χριστού οι ψυχές δεν βρίσκονται πλέον φυλακισμένες στις σκοτεινές κρυψώνες του άδη. Και έλεγαν μεταξύ τους· «Ποιός θα μας κυλίσει την πέτρα από την είσοδο του μνήματος»; Η Μαρία λοιπόν η Μαγδαληνή και η άλλη Μαρία, η οποία πιστεύουμε ότι είναι η υπέραγνη Δέσποινα (αυτήν δηλαδή ονομάζουν τα Ευαγγέλια μητέρα Ιακώβου και του Ιωσή), είχαν πάει από πριν στον τάφο, και δεν ήταν εντελώς άπειρες από το γεγονός της αναστάσεως, και μάλιστα, επειδή ήταν με πάρα πολύ φλογερό πόθο ενισχυμένες, έτρεχαν να πάρουν μεγαλύτερη επιβεβαίωση. Η Σαλώμη δε, επειδή ήλθε στον τάφο για πρώτη φορά πριν από λίγο χρόνο, γνώριζε ότι μια μεγάλη πέτρα εμπόδιζε την είσοδο του μνήματος. Γιατί ήταν και αυτή μαζί με τον κύκλο των γυναικών που ακολουθούσαν τη Θεοτόκο την ώρα που τοποθετούσαν το Δεσποτικό σώμα στον τάφο και έβλεπε που έχει

τοποθετηθεί, όπως ο Ματθαίος και ο Μάρκος μάς ανέφεραν. Ο μεν Ματθαίος τη γνώριζε από τα παιδιά της, ο δε Μάρκος από το όνομά της. Επειδή αγνοούσε τί επακολούθησε, απορεί σχετικά με την πέτρα· γιατί δικός της ήταν ο λόγος· «Ποιός θα μας κυλίσει την πέτρα». Γι' αυτό και οι Μαρίες, επειδή πράγματι γνώριζαν ότι η πέτρα είχε αποκυλιστεί, λύνουν την απορία της με το γνέψιμο των ματιών· «Και όταν σήκωσαν τα μάτια τους, βλέπουν ότι η πέτρα είχε κυλιστεί»· γιατί με το «όταν σήκωσαν τα μάτια τους», δήλωσε το δείξιμο με το γνέψιμο (νεύμα) των οφθαλμών. Φανερώνεται επίσης και το μέγεθος της πέτρας, όταν λέει· «ήταν δε (η πέτρα) πάρα πολύ μεγάλη», και αποδεικνύοντας ότι την πέτρα δεν την κύλισαν τυμβωρύχοι και κλέφτες, προσπαθώντας να κλέψουν το νεκρό, σύμφωνα με τους συκοφάντες αρχιερείς, οι οποίοι έλεγαν στον Πιλάτο· « Μήπως αφού έλθουν οι μαθητές του κατά τη διάρκεια της νύχτας, τον κλέψουν». Πρέπει δε να γνωρίζουμε ότι ο τάφος εκείνος ήταν σπηλιά κατασκευασμένη με ανθρώπινα χέρια, της οποίας την είσοδο ο Ιωσήφ είχε κλείσει με τη μεγάλη εκείνη πέτρα, που την έσυρε με τη βοήθεια πολλών ανθρώπων, ούτως ώστε να μην είναι δυνατόν από πολλούς εύκολα να μετακινηθεί. Επιπλέον ήταν σημαδεμένος και με τις σφραγίδες. Αλλά ήταν αληθινά πάρα πολύ μεγάλος αυτός που είχε μετακινήσει την πέτρα· γιατί τίποτε δεν μπορεί να εμποδίσει το «Ήταν πάρα πολύ μεγάλη» και έτσι να το εκλαμβάνεις.

«Οι Μυροφόρες αντικρύζουν τον λαμπροφορεμένο άγγελο» (Μάρκ. ις΄ 5)

«Και όταν μπήκαν στο μνήμα, είδαν ένα νέο με λευκή στολή να κάθεται στα δεξιά, και τις κατέλαβε φόβος και έκπληξη». Όταν είδαν οι γυναίκες την πέτρα μετατοπισμένη από το ζωηφόρο μνήμα, μπαίνουν αμέσως προς τα μέσα· και όταν αντίκρυσαν ένα απροσδόκητο θέαμα που τις έφερε σε αμηχανία, τις κατέλαβε τρόμος και έκπληξη, γιατί είδαν ένα λευκοφορεμένο νέο στα δεξιά του τάφου και σάστισαν από την εκπληκτική μορφή του. Σημαίνει δε «θάμβος» κάποιο φόβο που προκαλείται από ένα ασυνήθιστο θέαμα. Το ότι ο άγγελος παρουσιάστηκε στα δεξιά του τάφου, ήταν ενδεικτικό ενός αίσιου γεγονότος και μηνύματος. Κατά τον ίδιο τρόπο και ο Γαβριήλ, όταν αναγγέλλει στο Ζαχαρία την ευχάριστη είδηση της γεννήσεως του Προδρόμου, παρουσιάζεται στο δεξιό μέρος του θυσιαστηρίου. Όσον αφορά στο λευκό χρώμα της στολής (του αγγέλου), αυτό φανερώνει τη λαμπρή και ολοφώτεινη ανάσταση. Η δε νεανικότητα της αγγελικής μορφής φανέρωνε ότι η μορφή των αγγέλων βρίσκεται πάντοτε και με τον ίδιο τρόπο στην άνθισή της. Γιατί τα θεία τα χαρακτηρίζει πάντοτε η νεανικότητα, μια και δεν συμμετέχουν στη διαδικασία της γήρανσης και βιώνουν τη θεϊκή μακαριότητα.

«Ο άγγελος αναγγέλλει την ανάσταση του Χριστού» (Μάρκ. ις΄ 6-7)

«Αυτός όμως τους είπε· μην τρομάζετε· ξέρω ότι ψάχνετε τον Ιησού από τη Ναζαρέτ, τον σταυρωμένο». Πρώτα ο άγγελος καταπραΰνει τον φόβο, απαλλάσσοντας τις γυναίκες από τον τρόμο που είχε καταλάβει τις ψυχές τους. Έπειτα, επειδή γνώριζε πολύ καλά και την αιτία για την οποία είχαν πάει στο μνήμα, τους λέγει· «Ξέρω ότι ψάχνετε τον Ιησού από τη Ναζαρέτ, τον σταυρωμένο». Αλλά για ποιό λόγο, αφού άφησε τις υψηλές σκέψεις που αρμόζουν στον Θεό, με τις οποίες φανερώνεται η Θεότητα του Λόγου, χρησιμοποίησε τα ταπεινά αυτά λόγια; Ίσως για να αποδοκιμάσει τις σκέψεις των γυναικών. Γιατί δεν τον αντιμετώπιζαν ολοκληρωτικά ως Θεό. Εάν συνέβαινε αυτό, δεν θα είχαν έλθει να τον αλείψουν με αρώματα. Αυτό που τους λέγει, σημαίνει τούτο· αυτόν που εσείς θεωρείτε ως απλό άνθρωπο προσέχοντας μόνο ό,τι φαίνεται -δηλαδή τον Ιησού από τη Ναζαρέτ, αυτόν που δέχθηκε σταυρικό θάνατο για τη σωτηρία μας- αυτός αναστήθηκε. Δεν είναι τέτοιου είδους, όπως τον θεωρείτε. Γιατί το “ώδε” πρέπει να νοηθεί ως “ούτως”, για να σημαίνει· δεν ευρίσκεται μεταξύ των θνητών κατά τέτοιο τρόπο, που εσείς νομίζετε. Γιατί υπήρχε σε κάθε τόπο, χωρίς να περιορίζεται σ’ ένα τόπο ως Θεός που ήταν και κάλυπτε με την παρουσία του τα πάντα. Όταν πλέον τις μύησε στο μυστήριο της αναστάσεως, τις έστειλε στους αποστόλους με την αποστολή να μεταφέρουν σ’ αυτούς τη χαρούμενη είδηση.

«Η αποκατάσταση του Πέτρου» (Μάρκ. ις΄ 7)

«Πηγαίνετε και πείτε στους μαθητές του και στον Πέτρο». Γιατί αφού είπε· «πείτε στους μαθητές του», πρόσθεσε, «και στον Πέτρο»; Επειδή ο ακλόνητος εκείνος στύλος όταν ταλαντεύτηκε για λίγο, αρνήθηκε το Δεσπότη· όταν όμως κατανόησε την πτώση του, έκλαψε πικρά. Και τη συνείδησή του βασάνιζαν τέτοιου είδους τύψεις και ήταν ταραγμένος από τη λύπη κι ο νους του ήταν γεμάτος από έννοιες, επειδή δεν γνώριζε αν τον συγχώρησε ο Θεός. Επειδή όμως είχε αυτή την αμφιβολία, δεν θεωρούσε τον εαυτό του άξιο να συναριθμείται στον κύκλο των αποστόλων. Γι’ αυτό αφού ανέφερε τους μαθητές ο άγγελος, προσθέτει και το όνομα του Πέτρου, για να πληροφορηθεί ο Πέτρος το κέρδος από τα δάκρυα που έχυσε, εξαιτίας των οποίων δεν έχασε τη θέση του μεταξύ των μαθητών.

«Γιατί οι μυροφόρες αποσιωπούν την αποκάλυψη της αναστάσεως του Χριστού;» (Μάρκ. ις΄ 7-8)

Για να γίνει πιστευτή η αλήθεια της οπτασίας και να επιβεβαιωθεί η ανάσταση του Κυρίου, τις προτρέπει ο άγγελος να αναγγείλουν την ευχάριστη είδηση, κάτι που μόνοι οι μαθητές γνώριζαν. Γιατί τους λέει· «ότι πηγαίνει πριν από σας στη Γαλιλαία· εκεί θα τον δείτε, όπως σας είπε.». Γιατί ο Σωτήρας είχε υποσχεθεί στους μαθητές πριν το πάθος, ότι θα τον δουν στη Γαλιλαία μετά την ανάστασή Του. Εκείνο που αξίζει να εξετασθεί είναι το εξής ερώτημα: πώς ο θεόπνευστος Λουκάς λέει ότι οι γυναίκες ανήγγειλαν όλα αυτά στους μαθητές; ενώ ο ευαγγελιστής Μάρκος ανέφερε ότι η Μαγδαληνή πήγε να τα αναγγείλει σ' αυτούς που είχαν μείνει μαζί Του και που πενθούσαν και έκλαιγαν. Εδώ όμως αναφέρει· «έφυγαν από το μνήμα, και δεν είπαν σε κανέναν τίποτε, γιατί φοβόντουσαν». Οι μαθητές, όταν άκουσαν τις πρώτες οράσεις των γυναικών -τις οποίες εξιστόρησαν ο Ματθαίος και ο Ιωάννης και ο Λουκάς- δεν πίστεψαν. Γι' αυτό και ο Κύριος, αφού εμφανίσθηκε στους ένδεκα, ενώ καθόντουσαν στο τραπέζι, έψεξε την απιστία τους. Γι' αυτό το λόγο, επειδή οι γυναίκες φοβόντουσαν, μη φανούν πάλι οι μαθητές άπιστοι, όπως ακριβώς και πριν, αποσιωπούν την αποκάλυψη. Φοβόντουσαν μήπως γίνονταν αιτία μεγαλύτερης καταδίκης για τους μαθητές, αφού για οράσεις ολοκάθαρες και επαναλαμβανόμενες δυσπιστούσαν.

«Οι μυροφόρες πρότυπα μιμήσεως των πιστών» (Μάρκ. ις΄ 2. 5. 8.)

Αυτές λοιπόν τις ένθεες και μακάριες γυναίκες, ας μιμηθούμε κι εμείς με ζέση. Και άλλος μεν ας επιδεικνύει ζήλο μιμούμενος τη Μαρία τη Μαγδαληνή όσον άφορα την πράξη. Και όπως εκείνη όλη τη νύκτα παρέμενε με ευχαρίστηση στον τάφο, ερευνώντας από κοντά την ανάσταση του Κυρίου, έτσι κι εκείνος ας επιζητεί σε όλη του τη ζωή την ανάσταση του λόγου που βρίσκεται μέσα του πεθαμένος. Αυτός όμως που θέλει να μιμηθεί τη Μαρία του Ιακώβου, ας προσηλώνει το νου του στο θεωρητικό μέρος. Αυτός ας ασχοληθεί σ' όλη του τη ζωή με τη μελέτη των θείων εννοιών, και μέσα από την αληθινή γνώση ας γεννήσει μέσα του το λόγο και ας καρπώνεται τη συγγένεια που έχουμε με το Θεό κατά χάρη. Γιατί ο Σωτήρας μας, μας λέει· «Μητέρα και αδελφοί μου είναι όσοι εφαρμόζουν το θέλημά μου». Τέλος ας μιμηθεί τη Σαλώμη εκείνος που ως προς την αναζήτηση του καλού αποδείχθηκε ράθυμος στη νεανική του ηλικία, γιατί ήταν βυθισμένος στον ύπνο της ραθυμίας. Αυτός λοιπόν όταν ανατείλει ο ήλιος, δηλαδή όταν θα τον φωτίσει το θείο φως, ας αποδιώξει τη ραθυμία και ας συγκαταριθμήσει τον εαυτό του στη χορεία εκείνων που έχουν ήδη εντρυφήσει στο αγαθό. Το όνομα Σαλώμη ερμηνεύεται ειρηνική και δηλώνει την αγαθή ψυχή που νίκησε τα πάθη και ειρηνεύει όσο μπορεί. Αυτές λοιπόν αφού μιμηθούμε σχετικά με τη γνώση του λόγου, ας ζητήσουμε ολοπρόθυμα όταν ανατείλει ο ήλιος,

όταν φωτιστεί δηλαδή το ηγεμονικό της ψυχής μας, και διασκορπιστεί σαν το σκοτάδι η άγνοια των λογισμών. Εάν λοιπόν συμπεριφερθούμε έτσι, θα δούμε την καρδιά μας να απαλλάσσεται από την σκλήρυνσή της, σαν να σηκώνεται μια πέτρα. Όταν δε μαλακώσει η καρδιά μας, θα φανεί σε μας ο άγγελος, η κίνηση δηλαδή της συνειδήσεως, που θα μας αναγγέλλει την ανάσταση του λογιστικού μέρους της ψυχής, που είχε νεκρωθεί μέσα μας. Ας γίνουμε λοιπόν στους άλλους διδάσκαλοι του καλού, σε όσων η ακοή πείθεται στην ακρόαση των θείων λόγων. Σε όσους όμως θεωρούν ότι η θεία διδασκαλία είναι ανοησίες, ας μην πούμε σε κανέναν τίποτα. Γιατί δεν είναι θεμιτό να αποκαλύπτουμε τα θεία μυστήρια στους απίστους, αυτά που εμείς αξιωθήκαμε να δούμε. Έτσι θα αποφύγουμε και ο λόγος να είναι ανώφελος και μείς να γίνουμε γι' αυτούς αίτιοι μεγαλύτερης καταδίκης. Και ο Χριστός, ο Θεός μας, που μας ζωοποίησε με την ανάστασή του από τους νεκρούς, αυτός ας μας αναστήσει και από το θάνατο που προέρχεται από τις αμαρτίες, κι ας μας αξιώσει να κληρονομήσουμε τη βασιλεία του. Αμήν.

*(Πρεσβ. Σταύρου Τρικαλιώτη, «**Τα Ένδεκα Εωθινά Ευαγγέλια**», εκδ. Τήνος, σ. 79-87)*

(Πηγή ηλ. κειμένου: fdathanasiou.wordpress.com)